

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра загальної психології і психологічного консультування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА
» _____ 2024р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах

Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Галузь знань:	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	207 «Водні біоресурси та аквакультура»
Освітньо-професійна програма	Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів

ОНУ
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія трудових відносин у
рибогосподарських колективах». - Одеса: ОНУ, 2024. -14 с.

Розробник: Галина НСВЕЙКІНА, старший викладач кафедри загальної психології і
психологічного консультування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної психології і психологічного
консультування

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри

Зоя КІРЕЄВА
(прізвище та ініціали)

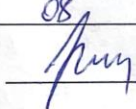
Погоджено із гарантом ОПП Охорона, відтворення
та раціональне використання гідробіоресурсів

Марина Бургаз
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету психології та соціальної роботи
Протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

Маргарита КРЕМЕНЧУЦЬКА
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від. « ____ » ____ 20__ р.
Завідувач кафедри

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від. « ____ » ____ 20__ р.
Завідувач кафедри

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: Всього кредитів – 2 Годин - 60 змістових модулів – 2	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність 207 Водні біоресурси та аквакультура Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
		<i>Семестр</i>	
		<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	2 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		30 год.	54 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування у студентів професійно-психологічних знань і вмінь, поведінки особистості в різноманітних виробничих ситуаціях, культури управління, здатності аналізувати, об'єктивно оцінювати соціально-психологічні явища та процеси, набуття організаторських навичок.

Завданнями дисципліни є: засвоєння теоретичних та практико-організаційних знань трудових відносин у рибогосподарських колективах, засвоєння методики діагностування конфліктності у рибогосподарських колективах. Розкрити роль людського фактора в процесі успішної діяльності, розглянути закономірності психічної діяльності у процесі праці з урахуванням соціально-психологічних та конкретних виробничих умов, а також індивідуальних особливостей працівників.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності

ЗК 02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Очікувані програмні результати навчання (РН):

ПР 01 Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері водних біоресурсів та аквакультури і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: психологічну структуру особистості фахівця та особливості її індивідуальних проявів в системі трудових відносин у професійній сфері «людина-природа» та «людина-людина»; основи міжособистісного спілкування і трудової діяльності у рибогосподарському колективі, шляхи оптимізації соціально-психологічного клімату в колективі; засоби запобігання конфліктів та екстремальних виробничих ситуацій; психологічні засади управління рибогосподарськими колективами, зокрема: мотиви і мотивація в системі трудових відносин, особливості взаємовідносин особистості і трудового колективу.

вміти: визначати мотиви та мотивацію поведінки і трудової діяльності особистості ; організовувати виробничі процеси з урахуванням індивідуальних психологічних особливостей особистості членів колективу; проявляти лідерські якості та професійну компетентність в управлінні рибогосподарськими колективами; організовувати ділове спілкування, попереджувати і вирішувати виробничі конфлікти в рибогосподарських колективах; здійснювати ефективне керівництво трудовими відносинами та нововведеннями в рибогосподарському колективі, формувати його позитивний імідж на засадах професійної етики.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальне поняття про дисципліну, особистість в структурі трудових відносин, роль характеру і здібностей, мотиви і мотивація в системі трудових відносин.

Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах»

Загальне поняття про дисципліну. Професійна діяльність як основа трудових відносин. Види трудових відносин у рибогосподарському колективі.

Тема 2. Особистість в структурі трудових відносин у рибогосподарському колективі.

Психологічна структура особистості та індивідуальності. Вікові та статеві особливості особистості. Психологічні характеристики темпераменту та його вплив на індивідуальний стиль трудової діяльності і спілкування. Вимоги до організації трудової діяльності у рибогосподарських колективах на засадах психологічної сумісності.

Тема 3. Роль характеру і здібностей в системі трудових відносин.

Характер людини і його структура і властивості. Акцентуації характеру, їх вплив на взаємовідносини у трудовому колективі. Розвиток здібностей в процесі професійної діяльності.

Тема 4. Мотиви і мотивація в системі трудових відносин.

Потреби як мотивація і стимул трудової активності. Аналіз і характеристика мотивів трудової діяльності.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічний мікроклімат, психологічні аспекти керівництва і лідерства, професійний стрес, імідж як елемент трудових відносин.

Тема 5. Соціально-психологічний мікроклімат та методи запобігання і вирішення конфліктів у трудовому колективі.

Основні характеристики сприятливого соціально-психологічного мікроклімату, його вплив на продуктивність трудових відносин у рибогосподарському колективі. Зміст і види конфліктних ситуацій та конфліктів в трудових відносинах. Методи запобігання та шляхи вирішення конфліктів у трудовому колективі.

Тема 6. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.

Стили керівництва. Психологічні аспекти «успішного» керівництва трудовими відносинами. Гендерні особливості управлінської діяльності. Психологічні особливості керівництва і лідерства.

Тема 7. Професійний стрес та засоби його попередження.

Професійний стрес та його різновиди. Психологічні засоби саморегуляції поведінки в стресовому стані. Шляхи попередження стресу. Психологічні особливості і тактики поведінки людини в екстремальних виробничих ситуаціях.

Тема 8. Імідж як елемент трудових відносин. Ділове спілкування в структурі іміджу.

Структура іміджу організації. Техніка спілкування в структурі іміджу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальне поняття про дисципліну, особистість в структурі трудових відносин, роль характеру і здібностей, мотиви і мотивація в системі трудових відносин.												
Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах»	5	1	1			3	6	1	-			5
Тема 2. Особистість в структурі трудових відносин у рибогосподарському колективі.	7	2	2			3	8	-	-			8
Тема 3. Роль характеру і здібностей в системі трудових відносин.	8	2	2			4	8	-	1			7
Тема 4. Мотиви і мотивація в системі трудових відносин.	6	1	1			4	7	1	-			6
Разом за змістовим модулем 1	26	6	6			14	29	2	1			26
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічний мікроклімат, психологічні аспекти керівництва і лідерства, професійний стрес, імідж як елемент трудових відносин.												
Тема 5. Соціально-психологічний мікроклімат та методи запобігання і вирішення конфліктів у трудовому колективі.	9	3	2			4	8	1	-			7
Тема 6. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.	7	2	2			3	8	1	-			7
Тема 7. Професійний стрес та засоби його попередження.	10	3	2			5	6	-	1			5

Тема 8. Імідж як елемент трудових відносин. Ділове спілкування в структурі іміджу.	8	2	2			4	9	-	-			9
Разом за змістовим модулем 2	34	10	8			16	31	2	1			28
Усього годин	60	16	14			30	60	4	2			54

5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна форма навч)	Кількість Годин (заочна форма навч)
1	Предмет та завдання дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах» 1. Загальне поняття про дисципліну. 2. Професійна діяльність як основа трудових відносин. 3. Види трудових відносин у рибогосподарському колективі.	1	-
2	Особистість в структурі трудових відносин у рибогосподарському колективі. 1. Психологічна структура особистості та індивідуальності. 2. Вікові та статеві особливості особистості. 3. Психологічні характеристики темпераменту та його вплив на індивідуальний стиль трудової діяльності і спілкування. 4. Вимоги до організації трудової діяльності у рибогосподарських колективах на засадах психологічної сумісності.	2	-
3	Роль характеру і здібностей в системі трудових відносин. 1. Характер людини і його структура і властивості. 2. Акцентуації характеру, їх вплив на взаємовідносини у трудовому колективі. 3. Розвиток здібностей в процесі професійної діяльності.	2	1
4	Мотиви і мотивація в системі трудових відносин. 1. Потреби як мотивація і стимул трудової активності. 2. Аналіз і характеристика мотивів трудової діяльності.	1	-
5	Соціально-психологічний мікроклімат та методи запобігання і вирішення конфліктів у трудовому колективі. 1. Основні характеристики сприятливого соціально-психологічного мікроклімату, його вплив на продуктивність трудових відносин у рибогосподарському колективі. 2. Зміст і види конфліктних ситуацій та конфліктів в трудових відносинах. 3. Методи запобігання та шляхи вирішення конфліктів у тру-	2	-

	довому колективі.		
6	Психологічні аспекти керівництва і лідерства. 1.Стили керівництва. Психологічні аспекти «успішного» керівництва трудовими відносинами. 2.Гендерні особливості управлінської діяльності. 3.Психологічні особливості керівництва і лідерства.	2	-
7	Професійний стрес та засоби його попередження. 1.Професійний стрес та його різновиди. 2.Психологічні засоби саморегуляції поведінки в стресовому стані. 3.Шляхи попередження стресу. 4.Психологічні особливості і тактики поведінки людини в екстремальних виробничих ситуаціях.	2	1
8	Імідж як елемент трудових відносин. Ділове спілкування в структурі іміджу. 1.Структура іміджу організації. 2.Техніка спілкування в структурі іміджу.	2	-
Разом		14	2

6. Теми семінарських занять
(не передбачено)

7. Теми лабораторних занять.
(не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.в)	Кількість годин (з.в.)
1	Предмет та завдання дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах»	3	5
2	Особистість в структурі трудових відносин у рибогосподарському колективі	3	8
3	Роль характеру і здібностей в системі трудових відносин	4	7
4	Мотиви і мотивація в системі трудових відносин	4	6
5	Соціально-психологічний мікроклімат та методи запобігання і вирішення конфліктів у трудовому колективі	4	7
6	Психологічні аспекти керівництва і лідерства	3	7
7	Професійний стрес та засоби його попередження	5	5
8	Імідж як елемент трудових відносин. Ділове спілкування в структурі іміджу	4	9
Разом		30	54

До самостійної роботи відноситься:

- підготовка до лекцій і практичних занять;
- підготовка фіксованих усних доповідей з відповідної тематики практичних занять.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи нав-

чання:

- словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія;
- наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація;
- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.

Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом, підготовку до лекційних і практичних занять, підготовку усних доповідей з відповідної тематики практичних занять.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою та відсоток від максимальної кількості балів	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно (90-100% від максимальної кількості балів)	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Добре (75-89% від максимальної кількості балів)	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно (60-74% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Не задовільно з можливістю повторного складання (35-59% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

1. Предмет та завдання дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських.
2. Загальне поняття про дисципліну «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах».
3. Професійна діяльність як основа трудових відносин.
4. Види трудових відносин у рибогосподарському колективі.
5. Особистість в структурі трудових відносин у рибогосподарському колективі.
6. Психологічна структура особистості та індивідуальності.
7. Вікові та статеві особливості особистості.
8. Психологічні характеристики темпераменту та його вплив на індивідуальний стиль трудової діяльності і спілкування.
9. Вимоги до організації трудової діяльності у рибогосподарських колективах на засадах психологічної сумісності.
10. Роль характеру і здібностей в системі трудових відносин.
11. Характер людини і його структура і властивості.
12. Акцентуації характеру, їх вплив на взаємовідносини у трудовому колективі.
13. Розвиток здібностей в процесі професійної діяльності.
14. Мотиви і мотивація в системі трудових відносин.
15. Потреби як мотивація і стимул трудової активності.
16. Аналіз і характеристика мотивів трудової діяльності.
17. Соціально-психологічний мікроклімат та методи запобігання і вирішення конфліктів у трудовому колективі.
18. Основні характеристики сприятливого соціально-психологічного мікроклімату, його вплив на продуктивність трудових відносин у рибогосподарському колективі.
19. Зміст і види конфліктних ситуацій та конфліктів в трудових відносинах.
20. Методи запобігання та шляхи вирішення конфліктів у трудовому колективі.
21. Психологічні аспекти керівництва і лідерства .
22. Стили керівництва.
23. Психологічні аспекти «успішного» керівництва трудовими відносинами.
24. Гендерні особливості управлінської діяльності.
25. Теорії лідерства. Роль лідера в системі трудових відносин.
26. Професійний стрес та засоби його попередження.
27. Різновиди професійного стресу .
28. Психологічні засоби саморегуляції поведінки в стресовому стані.
29. Шляхи попередження стресу.
30. Психологічні особливості і тактики поведінки людини в екстремальних виробничих ситуаціях.
31. Імідж як елемент трудових відносин.
32. Психологічна сутність іміджу та понять іміджелогії.
33. Структура іміджу рибогосподарських організацій.
34. Ділове спілкування в структурі іміджу.
35. Психологічна характеристика сучасного «ефективного» керівника рибогосподарського колективу як елемент позитивного іміджу організації.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	залік	100

10	10	10	10	10	10	10	10		
40				40				20	100

T1, T2 ... T8 – теми практичних занять

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Глушкова Н.М., Бубнов І.В. Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах. Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2019. – 77 с. (Електр. ресурс).

2. Глушкова Н.М. Силабус навчальної дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура

3. Тематичні мультимедійні презентації з дисципліни «Психологія трудових відносин рибогосподарських колективах».

4. Відео-лекції навчального курсу «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах».

Вищезазначене навчально-методичне забезпечення розміщено за посиланнями:

www.eprints.library.odeku.edu.ua

<http://dpt19s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=6>

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом : навчальний посібник. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.
2. Волянська-Савчук Л. В. Використання інноваційних персонал технологій в управлінні персоналом на підприємствах. Економіка і організація управління. 2019. Вип. 1. С. 33-42.
3. Виноградова О. В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікації. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 223 с.
4. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Соціологія. Вступ до спеціальності: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ: Каравела, 2022. 302 с.
5. Сардак Е.В. Балабанова Л.В. Управління персоналом. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.

Додаткова

1. Дячук В.П. Іміджологія. Соціокультурний вимір: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ліра-К, 2020. 308 с.
2. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2019. 416 с.
3. Москалець В. Психологія особистості. Підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 360 с.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Наукова бібліотека Одеського національного університету URL:

<http://lib.onu.edu.ua>

www.eprints.library.odeku.edu.ua

www.dpt19s.odeku.edu.ua

Репозитарій ОДЕКУ www.eprints.library.odeku.edu.ua – Електронний навчальний курс дисципліни «Психологія трудових відносин у рибогосподарських колективах»

www.eprints.library.odeku.edu.ua <http://dpt19s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=6>